Utbildningsutskottets betänkande 1984/85:3

om gäststuderande i högskolan (prop. 1983/84:115)

Propositionen

Regeringen har efter föredragning av statsrådet Hjelm-Wallén i proposition 1983/84:115 (utbildningsdepartementet)

dels föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om en begränsning av antalet utomnordiska gäststuderande från ett och samma land,
2. godkänna vad som i propositionen förordats om huvudmannaskap för preparandutbildning i svenska m. m. för utomnordiska gäststuderande,
3. godkänna vad som i propositionen förordats om lokaliseringen av preparandutbildningen,

dels berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som i propositionen anförts om

4. ändrad ordning för antagning av utomnordiska gäststuderande,
5. dimensioneringen av den föreslagna preparandutbildningen.

I propositionen föreslås att utomnordiska gäststuderande skall antas till såväl preparandutbildning i svenska m. m. som grundläggande högskoleutbildning före inresan till Sverige och att denna antagning skall göras samtidigt med att den studerandes ansökan om uppehållstillstånd prövas. Preparandutbildningen föreslås ersätta nuvarande kurser i svenska för utländska studerande. Utbildningen föreslås ha högskolan som huvudman och i princip stå öppen endast för utomnordiska gäststuderande.

Vidare föreslås att högst omkring 20 procent av det totala antalet utomnordiska gäststuderande som varje år antas till grundläggande högskoleutbildning får komma från ett och samma land.

De föreslagna förändringarna avses träda i kraft den 1 juli 1985.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av proposition 1983/84:115

1983/84:2584 av Bertil Fiskesjö m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening beslutar uttala att preparandkurserna i svenska för gäststuderande vid universiteten också skall vara öppna för flykting- och invandrarstudenter i enlighet med vad som anförts i motionen.

1983/84:2585 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar sig för ett aktivt erbjudande av gäststuderandeplatser i enlighet med vad som anförs i motionen,

2. att riksdagen hemställer hos regeringen om att därvid överväga former för finansiering av studierna för gäststuderande som saknar egna ekonomiska resurser,

3. att riksdagen uttalar att även invandrar- och flyktingstudenter skall beredas möjlighet att delta i preparandutbildningen,

4. att riksdagen uttalar sig för en dimensionering av preparandutbildningen till 615 årsstudieplatser.

1983/84:2586 av Jörgen Ullenhag m. fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att den i proposition 1983/84:115 föreslagna preparandutbildningen såväl till sin organisation som till sin omfattning också skall omfatta flykting- och invandrarstuderande,

2. att riksdagen beslutar att preparandutbildningen utöver propositionens förslag också lokaliseras till Uppsala.

1983/84:2587 av Sture Korpås (c) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att den föreslagna preparandutbildningen även blir öppen för studerande som kommit till Sverige som invandrare eller som flyktingar,

2. att riksdagen uttalar att möjlighet till preparandutbildning skall ges även i Uppsala och Linköping.

1983/84:2588 av Per Unckel m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar fastställa dimensioneringen av preparandutbildningen till lägst 300 platser,

2. att riksdagen beslutar att preparandundervisning skall erbjudas i Stockholm, Göteborg, Lund, Umeå, Uppsala och Linköping.

1983/84:2589 av Börje Stensson (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att preparandutbildningen utöver propositionens förslag också lokaliseras till Linköping.

1983/84:2590 av Lena Öhrsvik (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om information, studiestöd och stipendier.

Motioner väckta med anledning av proposition 1983/84:199

1983/84:2981 av Jörgen Ullenhag m. fl. (fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

5. att riksdagen beslutar att — med avslag på proposition 1983/84:199 i motsvarande del — som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående huvudmannaskapet för undervisning som syftar till att ge deltagarna språkkunskaper för högskolestudier.

1983/84:2985 av Per Unckel m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen med avslag på regeringens förslag — i de i motionen berörda delarna — som

riktlinjer för förändring av svenskundervisningen för vuxna invandrare. beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts i fråga om riktlinjer och beslutsordning för utbildningen i svenska för invandrare[1].

Utskottet

I förevarande proposition erinras om den nuvarande ordningen beträffande *antagning av utomnordiska gäststuderande* till högskolestudier. Bland annat gäller att den som inte uppfyller angivna krav på kunskaper i svenska skall ha antagits till någon av de särskilda kurser i svenska för utländska studerande som ges i högskolans regi för att erhålla uppehållstillstånd. Vidare sker vid prövningen av uppehållstillstånd även en behörighetsprövning för högskolestudier. Krav på att ha blivit antagen till grundläggande högskolestudier föreligger dock inte.

Mot bakgrund av att ett stort antal gäststuderande efter avslutad kurs i svenska (preparandutbildning) inte har antagits till önskad utbildning utan i stället har fått påbörja en helt annan utbildning än den de ursprungligen hade önskat och att somliga har tvingats återvända hem efter avslutad preparandutbildning, anser föredragande statsrådet att det är angeläget att antagningsordningen ändras. I enlighet med förslag av universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) bör prövning av uppehållstillstånd, anvisande av plats i preparandutbildning och preliminär antagning till grundläggande högskoleutbildning göras i ett samordnat förfarande före den sökandes ankomst till Sverige.

Utskottet föreslår att riksdagen utan erinran lägger till handlingarna vad regeringen genom proposition 1983/84:115 har berett riksdagen tillfälle att ta del av beträffande ändrad ordning för antagning av utomnordiska gäststuderande.

Föredragande statsrådet erinrar om de problem som är förknippade med att många utländska studerande inte äger tillräckliga *kunskaper i engelska*. I enlighet med gäststuderandekommitténs förslag och remissinstansernas uppfattning anser statsrådet att det såväl för de gäststuderande själva som för de svenska utbildningsanordnarna är en avgjord fördel om de gäststuderande har inhämtat erforderliga kunskaper i engelska före ankomsten till Sverige. Sådana kunskaper skall normalt verifieras genom ett internationellt erkänt test. I vissa fall skall dispens från kravet på kunskaper i engelska kunna lämnas den som har motsvarande kunskaper i franska eller tyska.

Regeringen har inte framlagt förslag för riksdagen i frågan om förutbildning i engelska. Utskottet utgår från att regeringen och ansvariga myndig-

[1] Yrkandet tas upp även i UbU 1984/85:6.

heter noga följer utvecklingen efter det att bestämmelser i enlighet med vad statsrådet anfört har trätt i kraft, så att oönskade effekter undviks, t. ex. att möjligheten att ta emot gäststuderande från länder som språkligt och kulturellt skiljer sig avsevärt från Sverige minskar på ett sätt som inte har avsetts.

I propositionen redovisas det nuvarande systemet för indelning av de sökande till grundläggande högskoleutbildning i fyra olika kvotgrupper. Utanför kvotgrupperna avsätts en viss del av platserna, normalt högst 10 procent, för sökande med utländsk förutbildning. Detta ansluter till Europarådets rekommendation av år 1976 (Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities). Med hänvisning till sitt förslag att utomnordiska gäststuderande med behov av utbildning i svenska skall antas till högskoleutbildning i särskild ordning föreslår föredragande statsrådet att antalet sådana gäststuderande skall bestämmas med utgångspunkt i antalet platser i preparandutbildningen. För denna grupp skall således 10-procentkvoten inte tillämpas. Vidare förordas i propositionen — i enlighet med förslag i gäststuderandekommitténs betänkande (Ds U 1981:8) — att högst 20 procent av det totala antalet *utomnordiska gäststuderande* som varje år antas till grundläggande högskoleutbildning skall komma *från ett och samma land.*

Utskottet föreslår att riksdagen skall godkänna vad i propositionen har anförts om en begränsning av antalet utomnordiska gäststuderande.

I propositionen redovisas huvuddragen av den föreslagna nya preparandutbildningen. För att få största möjliga effekt bör utbildningen anpassas till de gäststuderandes speciella situation, nämligen att de är i Sverige för att bedriva högskolestudier och att de kommer att lämna landet efter avslutade studier. Utbildningen bör läggas upp med utgångspunkt i detta förhållande. Vidare anges i propositionen det huvudsakliga innehållet i och omfattningen av preparandutbildningen. Föredragande statsrådet föreslår att utbildningen får omfatta sammanlagt 700 timmar undervisning, varav 540 timmar i svenska m. m. Undervisning om 160 timmar bör anordnas i vissa andra ämnen, så att skillnaden i kunskaper som har sin grund i skilda länders olika uppläggning av sina gymnasieutbildningar utjämnas och de studerandes kunskaper anpassas till vad som krävs för svensk högskoleutbildning.

Med hänvisning till att de gäststuderande vistas i Sverige under en begränsad tid för att bedriva högskolestudier och att det därför är rimligt att de får genomgå en mot deras särskilda behov inriktad preparandutbildning i svenska m. m., förordar föredragande statsrådet att *högskolan* blir *huvudman för den nya preparandutbildningen.* Det bör enligt statsrådet sedan stå varje berörd högskoleenhet fritt att anordna utbildningen själv eller att — som nu vanligen är fallet — uppdra åt studieförbund att handha den.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad i proposition 1983/84:115 har förordats om huvudmannaskap för preparandutbildning i svenska m. m. för utomnordiska gäststuderande.

Av vad utskottet har redovisat i det föregående framgår att den planerade preparandutbildningen skall vara klart målinriktad mot de gäststuderandes kommande högskolestudier. De gäststuderande har i det föreslagna nya systemet redan före påbörjandet av preparandutbildningen blivit preliminärt antagna till grundläggande högskoleutbildning. Vidare framgår av föredragande statsrådets anförande att de som kommer i fråga för preparandutbildningen bör i första hand vara studerande som avser att genomgå hel grundutbildning.

De *invandrarstuderandes* situation är enligt statsrådet till stora delar en annan än den i vilken de gäststuderande befinner sig. Regeringen har i proposition 1983/84:199 framlagt förslag om svenskundervisning för vuxna invandrare. Enligt detta förslag bör den reguljära undervisningen i svenska för invandrare (sfi) kunna anpassas så att den bättre tillgodoser behoven hos sådana invandrare som har utländsk utbildning på gymnasie- eller högskolenivå och som avser att genomgå högskoleutbildning. Föredragande statsrådet anför att möjligheterna till viss samordning mellan sfi-undervisning för blivande högskolestuderande och den i förevarande sammanhang aktuella preparandutbildningen för gäststuderande bör övervägas i det fortsatta planeringsarbetet (prop. 1983/84:199 s. 20). I den mån platserna i den senare preparandutbildningen inte fylls av gäststuderande förutsätts att invandrarstuderande som har behov därav får delta i etapp 2 av utbildningen (prop. 1983/84:115 s. 18).

I motionerna 1983/84:2584 (c) i denna del, 1983/84:2585 (vpk) yrkande 3, 1983/84:2586 (fp) yrkande 1, 1983/84:2587 (c) yrkande 1 och 1983/84:2981 (fp) yrkande 5 förordas att preparandutbildningen i svenska för gäststuderande skall vara öppen även för flykting- och invandrarstuderande. Motionärerna finner det angeläget att även dessa studerande får tillgång till en utbildning i svenska som är direkt anpassad till kommande högskolestudier. Enligt motion 1983/84:2985 (m) i denna del bör invandrare som avser att bedriva högre studier beredas plats inom etapp 2 av den undervisning i svenska som främst är avsedd för gäststuderande.

Utskottet vill med anledning av motionsyrkandena och vad föredragande statsrådet har anfört i frågan anföra följande.

Utskottet har inhämtat att under innevarande hösttermin ca 1 000 studerande deltar i den preparandutbildning som i dag ges på de sex universitetsorterna. Av de studerande tillhör ca 825 kategorin invandrare (flyktingar och invandrare), medan endast ca 175 är gäststuderande i den nu aktuella bemärkelsen. Vidare har utskottet erfarit att många flyktingar har en jämförelsevis hög utbildning, som ofta minst motsvarar en svensk gymnasial sådan. De önskar inte sällan fortsätta med högre studier i

Sverige. Mot bakgrund härav och med hänvisning till vad motionärerna har anfört om att underlätta för invandrare att påbörja högskoleutbildning anser utskottet att de invandrare som har bestämt sig för att ägna sig åt högre studier, i den omfattning som klarläggs i det följande, bör kunna delta i den av regeringen föreslagna nya preparandutbildningen..Denna avses vara klart målinriktad mot de kommande högskolestudierna.

Utskottet är emellertid tveksamt till de förslag i motionerna som innebär att invandrarstuderande skall tas emot redan till den första terminen (etapp 1) av den nya preparandutbildningen. Utskottet ansluter sig till vad gäststuderandekommittén har anfört om värdet av att invandrare lär sig grundläggande svenska inom ramen för den framtida reguljära undervisningen i svenska för vuxna invandrare (jfr kommitténs betänkande Utländska studerande i Sverige, Ds U 1981:8 s. 231). Utskottet erinrar om vad i proposition 1983/84:199 om svenskundervisning för vuxna invandrare anförs om sfi-undervisningens mål. Den del av sfi som är grund-sfi bör ge såväl kunskaper och färdigheter i svenska språket som kunskaper om arbetslivet och om samhället i stort — det kan gälla kulturella, sociala, fackliga och politiska förhållanden. Det är enligt utskottets mening i sammanhanget viktigt att peka på skillnaden mellan de gäststuderande och invandrarstuderandena såvitt avser uppehållstillståndet. Skälet för de senares vistelse i landet är ett annat än avsikten att i första hand bedriva studier. Utskottets överväganden har lett till att utskottet finner det motiverat att invandrarstuderande bör kunna tas emot i preparandutbildningens etapp 2.

Utskottet har i det föregående inte haft något att erinra mot vad i propositionen har anförts om ändrad ordning för antagning av utomnordiska gäststuderande till högskolestudier. Syftet med den nya antagningsordningen är att de nuvarande problemen undanröjs som hänför sig till att den studerande efter genomgången preparandutbildning inte kommer in på önskad utbildning. Utskottet ser ett stort värde i att den nya preparandutbildningen blir klart målinriktad och att den i huvudsak läggs upp på sådant sätt som föreslås i propositionen. Den av föredragande statsrådet åsyftade större effektiviteten i preparandutbildningen bör enligt utskottet kunna lättare ernås, om studerandegruppen är homogen i det avseendet att alla avser att fortsätta med högskolestudierna direkt efter preparandutbildningen. Med hänvisning bl. a. härtill föreslår utskottet en antagningsordning som även för invandrarstuderande, vilka deltar i preparandutbildningen, innebär att de efter genomgången utbildning och godkänt prov är garanterade en utbildningsplats i högskolan. Utskottet är medvetet om att en sådan ordning i sig rymmer tekniska problem. Dessa bör emellertid enligt vad utskottet har inhämtat kunna lösas. Utskottet utgår från att ett nytt system för antagning till högskolan av den nu aktuella gruppen fyller kraven på rättvisa mellan skilda kategorier av sökande så långt det är möjligt. Det bör ankomma på regeringen eller myndighet som regering-

en bestämmer att närmare utforma regler för antagning av invandrare till etapp 2 av ifrågavarande preparandutbildning i enlighet med vad utskottet nu har förordat.

Med hänvisning till vad utskottet har anfört föreslår utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1983/84:115 och motionerna 1983/84:2584 i denna del, 1983/84:2585 yrkande 3, 1983/84:2586 yrkande 1 i denna del, 1983/84:2587 yrkande 1, 1983/84:2981 yrkande 5 och 1983/84:2985 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört om antagning av invandrarstuderande till preparandutbildningen i högskolan.

Mot bakgrund av förslaget om den mer målinriktade och i jämförelse med dagens förhållanden förbättrade preparandutbildningen för gäststuderande förordar föredragande statsrådet att utbildningen dimensioneras i förhållande till tillgängliga resurser. För budgetåret 1985/86 beräknas en *dimensionering* för 300 utomnordiska gäststuderande. Detta innebär — framgår det av propositionen — att antalet studerande i preparandutbildningen minskas jämfört med nuvarande förhållanden. Regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad i propositionen har anförts om dimensioneringen av den föreslagna preparandutbildningen.

Med hänvisning till att även flykting- och invandrarstudenter bör tas emot i den föreslagna preparandutbildningen förs i några motioner fram förslag om andra riktlinjer för preparandutbildningens dimensionering. I motion 1983/84:2585 (vpk) yrkande 4 föreslås att riksdagen uttalar sig för en dimensionering av utbildningen om 615 årsstudieplatser. Enligt motion 1983/84:2584 (c) i denna del bör dimensioneringen inte fixeras till ett bestämt antal utan anpassas efter det behov som faktiskt finns. Den föreslagna preparandutbildningen bör enligt motion 1983/84:2586 (fp) yrkande 1 i denna del såväl till sin organisation som omfattning också omfatta flykting- och invandrarstuderande. I motion 1983/84:2588 (m) yrkande 1 slutligen föreslås att regeringen årligen beslutar om preparandutbildningens dimensionering och att den därvid fastställs till lägst 300 platser.

Utskottet anser att det är angeläget att framhålla värdet av att utomnordiska gäststuderande kan tas emot i högskolan. Som framgår av det föregående är antalet gäststuderande i preparandutbildningen innevarande hösttermin ca 175. Utskottet finner emellertid inte skäl att frångå den i propositionen föreslagna dimensioneringen av den nya preparandutbildningen för budgetåret 1985/86 i vad gäller etapp 1. En sådan omfattning av utbildningen bör kunna stimulera till åtgärder i syfte att öka rekryteringen av gäststuderande. Mot bakgrund av vad utskottet i det föregående har förordat föreslår utskottet beträffande etapp 2 i preparandutbildningen att det utöver de av regeringen föreslagna 300 platserna för gäststuderande skall finnas högst 300 platser för invandrarstuderande. Totalt bör sålunda den nya preparandutbildningen för budgetåret 1985/86 dimensio-

neras för 300 studerande i etapp 1 och högst 600 studerande i etapp 2. I den mån ramen för gäststuderande om 300 platser inte utnyttjas i etapp 2 bör platserna kunna tas i anspråk för invandrarstuderande i denna etapp så att det sammanlagda antalet studerande av de båda kategorierna uppgår till högst 600. När erfarenheter har vunnits av den nya ordningen med preparandutbildning för gäststuderande och sådana invandrarstuderande, vilka före utbildningen har garanterats plats i den grundläggande högskoleutbildningen, bör den av utskottet föreslagna dimensioneringen kunna omprövas. Principen för den framtida dimensioneringen bör vara att invandrarstuderande som har behov av utbildning i svenska och fått högskoleplats samt önskar delta i den nya preparandutbildningens etapp 2 skall få plats i denna.

Vad utskottet har anfört om dimensioneringen av den föreslagna preparandutbildningen bör riksdagen med anledning av proposition 1983/84:115 samt motionerna 1983/84:2584 i denna del, 1983/84:2585 yrkande 4, 1983/84:2586 yrkande 1 i denna del och 1983/84:2588 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

Som framgår av det föregående innebär den i propositionen föreslagna dimensioneringen av preparandutbildningen en minskning jämfört med omfattningen av den motsvarande utbildning som ges i dag. Antalet undervisningsgrupper på en och samma ort bör enligt föredragande statsrådet inte vara för litet. På grund härav är det — menar statsrådet — nödvändigt att minska antalet *orter med preparandutbildning* från nuvarande sex orter till fyra. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att preparandutbildningen i fortsättningen lokaliseras till Stockholm, Lund, Göteborg och Umeå.

I syfte att underlätta för gäststuderande att genomföra den grundläggande högskoleutbildningen även vid andra universitet än vid dem som i propositionen föreslås erhålla preparandutbildningen förordas i ett antal motioner en i förhållande till regeringens förslag utökad lokalisering. I motionerna 1983/84:2587 (c) yrkande 2 och 1983/84:2588 (m) yrkande 2 föreslås att utbildningen förläggs även till Uppsala och Linköping. Utöver de i propositionen förordade fyra orterna bör enligt motion 1983/84:2586 (fp) yrkande 2 Uppsala erhålla utbildningen. Slutligen bör enligt motion 1983/84:2589 (fp) utbildningen förläggas även till Linköpings universitet.

Utskottet har i det föregående föreslagit att riksdagen beslutar att utöka dimensioneringen av den föreslagna preparandutbildningen i förhållande till regeringens förslag. Som en följd härav finner utskottet att det är rimligt att utbildningen anordnas såväl på de av regeringen förordade orterna Göteborg, Lund, Stockholm och Umeå som de i motionerna föreslagna orterna Linköping och Uppsala. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2587 yrkande 2 och 1983/84:2588 yrkande 2 och med anledning av proposition 1983/84:115 och motionerna 1983/84:2586 yrkande 2 och 1983/84:2589 som sin mening ge regeringen till känna.

I motion 1983/84:2585 (vpk) anförs att det kan finnas skäl att från svensk sida mer aktivt erbjuda platser för gäststuderande och gästforskare, främst från tredje världens länder, som en del av ett svenskt bistånd. Motionärerna anger exempel på situationer där det föreligger särskild anledning att ge stöd i form av att ta emot gäststuderande och gästforskare. Riksdagen bör uttala sig för ett aktivt *erbjudande av gäststuderandeplatser* i enlighet med vad som anförs i motionen (yrkande 1). Motionärerna begär vidare att riksdagen hemställer hos regeringen om att därvid överväga former för finansiering av studierna för gäststuderande som saknar egna ekonomiska resurser (yrkande 2). I motion 1983/84:2590 (s) anges som en viktig förutsättning för att uppnå målen för de i propositionen föreslagna förändringarna — att på rimlig tid och på goda sociala villkor genomföra den planerade högskoleutbildningen — att tillräcklig och relevant *information* lämnas av svenska myndigheter utomlands. Vidare bör enligt motionären Sverige verka för att möjligheterna till *studiestöd* från hemlandet och *stipendier* från studielandet ökas. Slutligen bör preparandutbildningen berättiga till studiestöd.

Utskottet vill med anledning av de redovisade motionsyrkandena anföra följande.

Som utskottet ser det är mottagandet av gäststuderande i Sverige ett viktigt led i strävandena att bl. a. genom studerandeutbyte mellan Sverige och andra länder internationalisera den högre utbildningen. Svenska studenter bedriver i växande utsträckning studier utomlands. Det är bl. a. av det skälet självklart att Sverige också skall ta emot utländska studerande. Studerandeutbytet avser i första hand kortare studieperioder på såväl grundläggande nivå som forskarutbildningsnivå. I likhet med föredragande statsrådet vill utskottet emellertid slå fast att Sverige har ett ansvar för att också i framtiden ta emot ett visst antal gäststuderande för längre, fullständig utbildning. Utskottet har i det föregående angivit ramarna för en sådan verksamhet. Såsom framhålls i motion 1983/84:2585 kan verksamheten med gäststuderande ses som ett led i svenskt bistånd till andra länder.

Utskottet utgår från att svenska utlandsmyndigheter tillhandahålls sådant material att de kan informera om möjligheterna till och villkoren för grundläggande högskoleutbildning i Sverige för utomnordiska gäststuderande.

Gäststipendier inrättades budgetåret 1972/73 (prop. 1971:81, SfU 1971:29, rskr 1971:85). Stipendierna kan utgå till utländska medborgare, som inte avser att invandra till Sverige och som inte har möjlighet att föra med sig sitt hemlands studiestöd. De medel som har anvisats för budgetåret 1983/84 medger att antalet årsstipendier uppgår till 87. Föredragande statsrådet anger som sin utgångspunkt att 100 årsstipendier skall kunna delas ut budgetåret 1985/86.

Mot bakgrund av vad som anförs i motion 1983/84:2590 vill utskottet

peka på att gällande bestämmelser om studiestöd bl. a. avser sådana studerande i den nu aktuella preparandutbildningen vilka har "bosatt sig här i riket huvudsakligen i annat syfte än att här vinna utbildning", jfr 3 kap. 2 § och 4 kap. 4 § studiestödslagen (SFS 1973:349, omtryckt 1981:579).

Med hänvisning till vad utskottet nu har anfört om mottagande av gäststuderande, information, gäststipendier och studiestöd avstyrker utskottet motionerna 1983/84:2585 yrkandena 1 och 2 samt 1983/84:2590.

Hemställan

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *ändrad ordning för antagning av utomnordiska gäststuderande*
   att riksdagen utan erinran lägger till handlingarna det som har anförts i proposition 1983/84:115,
2. beträffande *en begränsning av antalet utomnordiska gäststuderande från ett och samma land*
   att riksdagen godkänner det som har anförts i proposition 1983/84:115,
3. beträffande *huvudmannaskap för preparandutbildning i svenska m. m. för utomnordiska gäststuderande*
   att riksdagen godkänner det som har förordats i proposition 1983/84:115,
4. beträffande *antagning av invandrarstuderande till preparandutbildningen i svenska*
   att riksdagen med anledning av proposition 1983/84:115 samt motionerna 1983/84:2584 i denna del, 1983/84:2585 yrkande 3, 1983/84:2586 yrkande 1 i denna del, 1983/84:2587 yrkande 1, 1983/84:2981 yrkande 5 och 1983/84:2985 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,
5. beträffande *dimensioneringen av den föreslagna preparandutbildningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1983/84:115 samt motionerna 1983/84:2584 i denna del, 1983/84:2585 yrkande 4, 1983/84:2586 yrkande 1 i denna del och 1983/84:2588 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,
6. beträffande *lokaliseringen av den föreslagna preparandutbildningen*
   att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2587 yrkande 2 och 1983/84:2588 yrkande 2 samt med anledning av proposition 1983/84:115 och motionerna 1983/84:2586 yrkande 2 och

1983/84:2589 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,

7. beträffande *mottagande av gäststuderande, information, gäststipendier och studiestöd*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:2585 yrkandena 1 och 2 samt 1983/84:2590.

Stockholm den 8 november 1984

På utbildningsutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Kerstin Göthberg (c), Per Unckel (m), Lars Gustafsson (s), Rune Rydén (m), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Pär Granstedt (c), Iris Mårtensson (s), Lars Svensson (s), Göran Allmér (m), Jörgen Ullenhag (fp), Björn Samuelson (vpk), Ingvar Johnsson (s) och Barbro Nilsson i Örnsköldsvik (s).

Särskilt yttrande

Antagning av invandrarstuderande till preparandutbildningen i svenska (mom. 4)

Kerstin Göthberg (c), Pär Granstedt (c) och Jörgen Ullenhag (fp) anför:

Att utskottet nu föreslår att etapp 2 av preparandutbildningen öppnas för invandrarstuderande ser vi som mycket positivt. På sikt bör det också bli möjligt att öppna etapp 1 för denna kategori såsom föreslås i motionerna 1983/84:2584 och 1983/84:2586. En sådan förändring kan föregås av viss försöksverksamhet.

Liber Tryck Stockholm 1984